

Toespraak “Zangers uit Israël” georganiseerd door B’nai B’rith + Christenen voor Israël

Mevrouw de Ambassadeur,
Dames en Heren,
Beste vrienden,

Eerst en vooral zou ik een woord van **dank** willen richten aan de organisatoren van deze gala avond, B’nai B’rith en de Christenen voor Israël, om mij hier vanavond te ontvangen. Als politicus en overtuigd liberaal liggen de democratische waarden me uiteraard nauw aan het hart. Het is voor mij dan ook een waar genoegen hier vanavond voor u te kunnen spreken over democratie.

De ‘**roots**’ van deze regeringsvorm liggen, zoals bekend, bij de oude Grieken. Démos betekent letterlijk ‘volk’ en krateo ‘heersen, of regeren’. Letterlijk betekent democratie dus ‘volksheerschappij’.

In de 21e eeuw kennen we democratie echter als een systeem waarbij burgers zich laten vertegenwoordigen door parlementsleden, letterlijk ‘volksvertegenwoordigers’, die na algemene verkiezingen worden aangesteld. Het organisatorische en inhoudelijke gewicht van het systeem situeert zich vooral bij de politieke partijen, die elk een eigen toekomstvisie uitdragen.

Het **Belgisch systeem**, waarin de politieke partijen van de verschillende taalgroepen samen een coalitieregering vormen, werd (tot op de dag van vandaag) alom geprezen als lichtend voorbeeld in internationale geschillen. Het Belgische staatsysteem mag dan wel complex worden genoemd, het zorgt er wel al jaren voor dat Walen, Vlamingen en Brusselaars in ons land op een vreedzame manier samenleven, met respect voor eenieder. Het werd bijvoorbeeld als rolmodel naar voor geschoven voor de oplossing van geladen conflicten, zoals in de Balkan of op Cyprus.

Maar **nieuwe tijden** brengen ook **nieuwe uitdagingen** met zich mee. Door de snelle en nietsontziende berichtgeving van de **media** wordt de burger bijna ‘real time’ geïnformeerd over het doen en laten van hun politici en de beslissingen die zij nemen. Enerzijds is dit een goede zaak, de tijd van politici die in hun ivoren toren leven is duidelijk voorbij. Via Twitter en Facebook worden sneller dan het licht berichten de wereld in gestuurd: of het nu om de val

van de regering gaat (u herinnert zich nog de *alea-iacta-est-tweet*) of om aan te kondigen dat men een kappersbeurt achter de rug heeft.

Maar anderzijds brengt deze openheid van communicatie ook beperkingen met zich mee. Het zorgt ervoor dat politici het als veel moeilijker ervaren om zogenaamd moedige beslissingen te nemen. Een electorale afstraffing ligt namelijk altijd op de loer. Het risico bestaat hierdoor dat sommige politici meer bezig zijn met de waan van de dag dan met het uitwerken van een toekomstvisie voor de volgende generaties.

De burger zelf wordt ook steeds mondiger en eist meer betrokkenheid en **participatie** in het bestuurlijk proces. Bewonersgroepen, wijkoverleg, hoorzittingen en referenda zijn positieve uitingen van burgerdemocratie, maar mogen er niet toe leiden dat politici moeilijke beslissingen voor zich uit schuiven of niet meer durven nemen. Het voorbeeld van de Oosterweelverbinding zou ons te ver brengen, en laat ik dus met plezier achterwege.

Daarnaast blijft ook de **globaliserende economie** en toenemende rol van de **Europese Unie** de burger (jammer genoeg) afschrikken. Hij worstelt met de vraag hoe hij moet omgaan met deze gewijzigde wereld, die niet meer te vergelijken is met die van ouders en grootouders. De samenleving van vandaag is een open samenleving. Is een multiculturele, snel veranderende samenleving die geen jobzekerheid meer moet garanderen maar wel werkzekerheid. Waar 70% van de regelgeving niet meer door de lokale politiek wordt gestemd maar wel door Europa, en waarover de controle dus beperkter lijkt. Anderzijds is de hele wereld net dichterbij dankzij het internet en de democratisering van het reizen.

Deze fundamentele evoluties hebben ook hun invloed op de manier waarop men aan politiek doet en op wat de burger juist van zijn verkozenen verwacht. Dit alles leidt ertoe dat de oude recepten, misschien niet automatisch meer volstaan als **recepten voor de 21^e eeuw**.

In België botst men stilaan ook op **de grenzen van ons politieke model**, zoals het door de jaren heen tot stand is gekomen. Beste vrienden, jullie hebben het allemaal kunnen vaststellen, deze week hebben we het betreuenswaardig wereldrecord 'langste regeringsvorming' behaald en daarmee hebben we die prijs nog wel weggekaapt van Irak. Voor een gevestigde democratie kan dit tellen. Indien jullie van mij verwachten dat ik hier kom vertellen hoe het nu verder moet, moet ik jullie teleurstellen. Ik beschik namelijk niet over een glazen bol en kan dan ook niet voorspellen hoe de huidige politieke impasse zal

worden opgelost. Wat wel vaststaat is dat men afstand zal moeten nemen van de oude manier van werken. Een moedige generatie die out the box durft te denken is hierbij noodzakelijk. Maar uiteraard is mijn inbreng als Vlaams verkozene daarbij eerder beperkt te noemen.

Wanneer we kijken naar de actualiteit merken we natuurlijk dat we niet de enigen zijn in onze **‘Struggle for Democracy’**. De ontwikkelingen in Noord- Afrika en het Midden- Oosten zijn niet uit de media weg te denken. Op zich is ieder streven van burgers naar democratie, naar vrije en eerlijke verkiezingen, naar mensenrechten, zeer waardevol te noemen. François Mitterand omschreef het erg toepasselijk toen hij zei : “Un dictateur n’a pas de concurrent à sa taille tant que le peuple ne relève pas le défi”. Maar dit alles brengt natuurlijk ook zeer reële uitdagingen en gevaren met zich mee. Het **mag noch kan** de bedoeling zijn, van wie dan ook, om het ene dictatoriale regime te vervangen door een andere dictatuur. Een op zich gerechtvaardigde burgeropstand, mag geen vrijgeleide zijn om de macht in de handen te geven van extremisten. En ik hoop dat de zich roerende middenklasse toekomstige regimes zal blijven toetsen aan de waarden en fundamentele mensenrechten waar ze nu zo voor vecht. Enkel op die manier kan er trouwens een bijdrage geleverd worden aan het uitbouwen van een stabiele regio in het Midden-Oosten. Om het met de woorden van Alexis de Tocqueville samen te vatten: “In a revolution, as in a novel, the most difficult part to invent is the end.”.

En de vraag, dames en heren, die iedereen zich nu stelt, is uiteraard wat de **rol** moet zijn **van het Westen** om ervoor te zorgen dat deze overgang naar democratie ook een “happy end” kent. Op het “European Friends of Israel” congres in Jeruzalem, waar ik twee weken geleden aanwezig was, hield President Simon Perez een, naar mijn mening, erg overtuigend betoog. Een betoog dat stilte in de zaal afdwong. Hij pleitte er namelijk voor om de wijze waarop het Westen naar het Midden- Oosten en Afrika kijkt, grondig te wijzigen. Het was zijn overtuiging dat men moet afstappen van de oude ‘koloniale’ manier van doen waarbij bepaalde democratische en andere waarden opgelegd worden. Wat volgens de Israëliische President dan wel zou werken, is het volgende:

Massaal investeren in deze landen. Stimuleren van moderne 21^e eeuwse productiemethoden en technologieën. Investeren in Research & Development. Inzetten op productie en export van hoogwaardige en innovatieve afgewerkte producten.

Dat is waar het Westen moet op inzetten. Want, dergelijke economische ontwikkelingen zullen automatisch leiden tot het ontstaan van een middenklasse. En,

Een land met een middenklasse is een **vruchtbare** grond voor democratie.

Een land met een middenklasse is de **basis** voor een stabiele en democratische samenleving die de grondrechten van eenieder respecteert.

Een middenklasse eist **steeds** een goed functionerende, democratische regering die ruimte biedt om persoonlijke aspiraties te realiseren.

Laat mij, dames en heren, besluiten met volgende vaststelling. Overal ter wereld is deze “Struggle for Democracy” aanwezig, misschien nu zelfs meer dan ooit. En waarom juist is dit zo belangrijk? Welnu, omdat democratie de enige bestuursvorm is waarbij de bevolking soeverein is en de autoriteit gebaseerd op de instemming van het volk.

Democratie met al haar vrijheden en verworvenheden.

Democratie die geweld en misbruik veroordeelt.

Democratie die elke burger, onafhankelijk van zijn huidskleur, politieke overtuiging, gaardheid en religieuze overtuiging gelijk behandelt en respecteert.

Democratie waarvoor we gestreden hebben in het verleden, een strijd die nu wereldwijd nog steeds wordt gevoerd om gelijke rechten voor eenieder te garanderen.

En beste vrienden, of het nu in België is, in het Midden- Oosten of Afrika, dit democratisch proces **mag** een zekere tijd in beslag nemen, want het is voor ons **te belangrijk**. En laat ons daarbij de historische woorden van David Ben Gurion, de stichter van de staat Israël, in het achterhoofd houden:

“Difficult things we do quickly. The impossible takes a little bit longer.”

Ik dank u voor uw aandacht.

Annick De Ridder

Vlaams Volksvertegenwoordiger